

Naziv kolegija	MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE	
Nastavnici	Prof. dr. sc. Davorin Lapaš Doc. dr. sc. Trpimir Mihael Šošić	
Status kolegija (semestar i redoviti ili fakultativni)	I. semestar Fakultativni	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave (predavanja, vježbe, seminar i sl.)	Interaktivni oblik nastave – predavanja i konzultacije. Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.	
ECTS koeficijent opterećenja studenta	4	
Broj sati po semestru	15	
Ciljevi kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cilj predmeta Međunarodne organizacije jest zainteresiranim studentima poslijediplomskog studija omogućiti detaljnije proučavanje međunarodnih (međuvladinih) organizacija kao sve značajnijih subjekata međunarodnog prava, ali i pružiti detaljniji uvid u pravo međunarodnih organizacija kao podsustav općega međunarodnog prava. 2. Cilj je također posvetiti posebnu pažnju Ujedinjenim narodima te potaknuti doktorande na stjecanje općih i posebnih znanja o toj najznačajnijoj univerzalnoj međunarodnoj organizaciji današnjice, kao i pravu Ujedinjenih naroda te odnosu toga prava s općim međunarodnopravnim sustavom. 		
Sadržaj kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i definiranje međunarodne organizacije <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Elementi međunarodne organizacije 1.2. Međunarodne vladine i nevladine organizacije 2. Međunarodne organizacije kao subjekti međunarodnog prava <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Povijesni razvoj 2.2. Pravna sposobnost međunarodnih organizacija u međunarodnom pravu 2.3. Djelatna sposobnost međunarodnih organizacija u međunarodnom pravu 3. Ujedinjeni narodi <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Preteče i razvoj Ujedinjenih naroda 3.2. Struktura Ujedinjenih naroda 3.3. Pravo Ujedinjenih naroda 3.4. Sustav kolektivne sigurnosti Ujedinjenih naroda 3.5. Specijalizirane ustanove Ujedinjenih naroda 3.6. Ostali međunarodni organizmi povezani s Ujedinjenim narodima 4. Regionalne međunarodne organizacije 		
Očekivani ishodi učenja		
I. INTELEKTUALNE (KOGNITIVNE) VJEŠTINE: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Znanje i razumijevanje</i> Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći: <ul style="list-style-type: none"> - identificirati teorije o subjektivitetu međunarodnih organizacije i vrste međunarodnih organizacije komparativnim pristupom kroz analizu radova različitih autora s toga područja međunarodnog prava, kao i kroz razumijevanje elemenata međunarodnopravnog subjektiviteta međunarodnih organizacija; - definirati konstitutivne elemente međunarodnih organizacija (polazeći od Fitzmauriceovog Nacrta) i prepoznavati ih u slučajevima raznovrsnih međunarodnih organizacija; - razumjeti značaj objektivne, <i>erga omnes</i> međunarodnopravne osobnosti međunarodnih organizacija (prema Seyerstedu); 		

- **objasniti** pravne institute povezane s međunarodnim organizacijama uključujući kako pravne odnose međunarodnih organizacijama s vlastitim državama članicama, tako i s drugim državama i drugim subjektima međunarodnog prava; te
- **prepoznati** povezanost međunarodnih organizacija i njihovih pravnih sustava te njihovu uklopljenost u opći i regionalni sustav međunarodnog prava.

2. Primjena

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **grupirati i opisati** međunarodne organizacije s obzirom na njihovu iznimnu raznovrsnost u pogledu gore spomenutih tzv. „Fitzmauriceovih elemenata“;
- **primijeniti** relevantne međunarodnopravne norme na konkretne primjere iz međunarodne prakse, posebice u odnosu na **prosuđivanje** granica nadležnosti međunarodnih organizacija, kontrole „ustavnosti“ unutar njihovih pravnih sustava kroz **primjenu** različitih pristupa i metoda tumačenja (tzv. doktrine uključenih ovlasti, doktrine funkcionalne nužnosti i dr.);
- **ilustrirati** važnost međunarodnih organizacija za stabilnost međunarodnog poretka i produbljivanje suradnje između država i drugih subjekata međunarodnog prava, kao i važnost povezivanja međunarodnih organizacija međusobno, ali i s organizacijama dvojbenog međunarodnopravnog subjektiviteta poput transvladinih organizacija, međuregionalnih organizacija, hibridnih (tzv. QUANGO) organizacija, tzv. „organizacija kišobrana“ (*umbrella organizations*) i dr.

3. Analiza

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **analizirati** metajuridičke procese nastanka međunarodnih organizacija kao funkcionalno uvjetovane nužnosti institucionalizacije suradnje država članica (npr. kroz utjecaj tehnološkog razvoja, širenja područja međudržavne suradnje i dr.);
- **razlikovati** relevantne međunarodnopravne akte s obzirom na različite vrste međunarodnih organizacija, te **usporediti** domašaj pravnih normi, ali i normi u nastajanju (npr. tzv. *soft law*) s obzirom na kategorije međunarodnih organizacija;
- **analizirati** normativnu vrijednost formalno neobvezujućih akata, no čija nužnost poštivanja za države članice proizlazi iz svrhovitosti suradnje institucionalizirane u pojedinim vrstama međunarodnih organizacija (tzv. tehničkim organizacijama poput npr. ITU, UPU, ICAO)
- **kategorizirati** međunarodnopravne norme sadržane u aktima međunarodnih organizacija, kao i same te akte prema različitim kriterijima (npr. formalnim, funkcionalnim, pravotvornim: *inter partes* ili *erga omnes* i dr.);
- **ispitati** primjenu međunarodnopravnih normi koje se tiču međunarodnih organizacija na konkretna činjenična stanja u međunarodnoj praksi.

4. Sinteza

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **konstruirati** povezanost pojedinih pravnih instituta koji se tiču međunarodnih organizacija te njihovu uklopljenost u cjeloviti sustav međunarodnog prava;
- **formulirati** zaključke o značenju međunarodnih organizacija za razvoj odnosa u suvremenoj međunarodnoj zajednici, ali i **formulirati** zaključke o međuvjetovanosti ne samo suradnje, već i institucionaliziranog povezivanja međuvladinih organizacija s nevladinim, i drugim oblicima jednako institucionalizirane neposredne suradnje primjerice središnjih organa država ili regionalnih jedinica poput npr. u obliku gore spomenutih transvladinih ili međuregionalnih organizacija.

5. Vrednovanje

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **vrednovati** značenje međunarodnih organizacija za stabilnost međunarodne zajednice, jednako u obliku tzv. „negativne suradnje“ država članica (npr. kroz prevenciju sukoba), kao i kroz razvoj njihove tzv. „pozitivne suradnje“ na svim područjima međunarodnih odnosa;
- **prosuditi** specifičnosti međunarodnih organizacija kao redovitog subjekta međunarodnog prava različitog od puke ukupnosti država članica;
- **ocijeniti** važnost članstva Republike Hrvatske u različitim univerzalnim i regionalnim međunarodnim organizacijama;
- **procijeniti** učinkovitost međunarodnopravnih normi koje se tiču međunarodnih organizacija, posebice promatrajući ih u značenju svojevrsnih podsustava općeg međunarodnog prava kao dijelova prema cjelini (npr. problem tzv. *self-contained režima*).

II. POVEZIVANJE ISHODA UČENJA I PROVJERE ZNANJA:

Znanje se provjerava na temelju usmenog ispita.

Usmeni ispit, koji je obvezan za sve studente koji su upisali ovaj predmet, sastoji se od provjere **razumijevanja** teorija o subjektivitetu međunarodnih organizacija, te pravnih pojmova i instituta koji se tiču međunarodnih organizacija. Zatim se očekuje **povezivanje i uspoređivanje** odnosnih pravnih pravila i instituta, te **vrednovanje** stupnja normativnosti i primjenjivosti međunarodnih normi koje se tiču međunarodnih organizacija ili su nastale unutar njihovih pravnih sustava, prvenstveno kroz njihovu učinkovitost i primjenjivost na suvremenu međunarodnu praksu.

Opće (generičke) vještine

Nakon uspješno savladanog predmeta student će steći kompetencije koje će mu omogućiti analizu međunarodnopravnih pravila koja se tiču međunarodnih organizacija i njihovo ispravno vrednovanje. Pritom, student bi trebao moći samostalno analizirati i prosuditi normativnu vrijednost normi i akata nastalih unutar pravnog sustava pojedine međunarodne organizacije uzimajući u obzir dinamičnost međunarodnog legislativnog procesa. Ujedno bi student trebao biti u mogućnosti da primjenom odgovarajućih pravnih normi rješava problemske situacije povezane s međunarodnopravnim položajem međunarodnih organizacija, ali i država pa i eventualno drugih subjekata u njihovu članstvu. Stečene vještine omogućit će studentu da se na odgovarajući način služi relevantnim međunarodnim dokumentima različitih stupnjeva normativnosti (npr. međunarodni ugovori, napose konstitutivni akti međunarodnih organizacija; sudske i arbitražne odluke; rezolucije; preporuke i tzv. „prividne preporuke“; operacionalni akti; institucionalni akti; itd.).

Praćenje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i oblici provjere znanja

U fazi pripreme nastavnog programa, kvaliteta se prati kroz usporedbu sa sličnim programima koji se izvode na drugim fakultetima (benchmarking). U fazi izvedbe nastavnog programa kvaliteta se kontrolira praćenjem pohađanja nastave, te praćenjem reakcije studenata. Studenti se u svakom trenutku mogu obratiti nastavniku osobno ili putem elektronske pošte. Nakon izvedbe nastavnog programa kvaliteta se kontrolira praćenjem rezultata ispita, anketom i kontaktom sa studentima nakon stjecanja diplome. Pri praćenju rezultata ispita gleda se jesu li studenti usvojili znanja i vještine koji se stječu predmetom. Nadalje, nakon izvedbe programa studente se anketira o kvaliteti izvođenja nastave. Rezultati ankete uzimaju se u obzir pri izmjenama nastavnog programa i metoda izvođenja nastave.

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

Obveze studenata

Redovno pohađati nastavu i aktivno u njoj sudjelovati te uredno ispunjavati obveze koje odredi nastavnik na predmetu i predviđene programom studija.

Obvezna literatura

Seyersted, F., *Objective International Personality of Intergovernmental Organisations*, Copenhagen, 1963.

Degan, V. Đ., *Međunarodno pravo*, Zagreb, 2011.

Andrassy, J./Bakotić, B./Seršić, M./Vukas, B., *Međunarodno pravo*, sv. 1, Zagreb, 2010.

Lapaš, D., *Pravo međunarodnih organizacija*, Zagreb, 2008.

Bindschedler, R. L., La délimitation des compétences des Nations Unies, *Recueil des cours*, sv. 108, 1964.

Povelja Ujedinjenih naroda, *Narodne novine - međunarodni ugovori*, br. 15, 1993.

Osnovna izborna literatura

Andrassy, J., *Liga naroda - njezino ustrojstvo i djelovanje*, Zagreb, 1931.

Cot, J.-P./Pellet, A. (ur.), *La Charte des Nations Unies - Commentaire article par article*, 3. izd., Paris, Bruxelles, 2005.

Simma, B.(ur.), *The Charter of the United Nations - A Commentary*, 3. izd., München, 2012.

Lapaš, D., „Quelques réflexions concernant la question de la „constitutionnalité“ dans le cadre de l’O.N.U.“, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, sv. 51, br. 5, 2001.

Lapaš, D., *Međunarodne nevladine organizacije kao subjekti međunarodnog prava*, Zagreb, 1999.